СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 66. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 21 березня, 1935. VOL. XLIII. No. 66. Jersey City, N. J., Thursday, March 21, 1935. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ВИГРАЄ В СЕНАТІ

ВАШИНГТОН.—У трох голосуваннях над справами, що відносяться до запомогової праці, прихильники президента осягнули побіду за кождим разом, лишаючи в цей спосіб президента необмеженим господарем величезного фонду на суму 4 міліярдів 880 міліонів долярів.

Справа приходила до голосування аж три рази, бо за кождим разом хтось пробував у якийсь спосіб обмежити суму або час допомоги.

Один внесок був за те, щоб зменшити суму запомоги до 1 міліярда 880 міліонів долярів. Кампанію за це обмеження повів сенатор Бирд. „Що буде", говорив він, „як видаток 5 біліонів нічого не поможе?" Та сенатська більшість відкинула цю поправку.

Була потім поправка, щоб зменшити суму до 2 міліярдів 880 міліонів, але й вона перепала. Накінець третя поправка мала на ціли обмежити обовязуючу силу закона до 1-го липня 1936 року.

ЗА ОБМЕЖЕННЯ ДОХОДІВ З ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН. — Джан Т. Флин, що стоїть на чолі дослідного відділу сенатського комітету для амуніцій, предложив комітетови нарис закона про обмеження приходів у часі війни.

Якби цей закон увійшов у життя, то уряд мав би право зменшувати приходи приватних осіб у часі війни до 10,000 долярів на рік, забрати 50 процентів приходу кождої корпорації, що має 6 процентів зарібку, та ввесь прихід корпорації, що має більше як 6 процентів приходу.

Кабінет президента вже обговорював цей проєкт на засіданню в Білім Домі.

КРІВАВІ МУРИНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — 10-літній Мурин украв у крамниці Креса при 125-тій вулиці кусок цукорка. Два послугачі піймали хлопця. В боротьбі з ними хлопчина покусав послугачів. Боротьбу бачили Мурини й Муринки, котрих у тім часі в крамниці було кількасот. Завідувач крамниці забрав хлопця до канцелярії, щоб його відти випустити домів, не віддаючи його поліції. Серед Муринів пішла чутка, що власник і обслуга крамниці взяли туди хлопчину, щоб його бити. Перед крамницею зібралася маса Муринів. Тільки відділ поліції вспів копо пів до 6-тої години розігнали юрбу.

Коло 6-тої години, коли крамницю мали замикати, перед нею стали походжати пікети „Ліґи Молодих Визвольників" з написами, котрі закидували зарядови крамниці тяжке побиття хлопця. Розярені Мурини стали говорити промови, підбиваючи пристрасти юрби. Коли юрба зросла до 1,000 осіб, покликано поліцію. На вид поліції прийшло ще більше Муринів. З юрби стали кидати фляшками у вікна крамниці. Приїхало ще більше поліції. Припадково туди надїхав караван погребника. Якась Муринка крикнула: „Вже приїхали по тіло хлопця". Юрба стала кидати камінням в крамницю, а далі в поліцію. Арешти Муринів ще більше підбехвували лють юрби. Мурини стали грабити крамниці. Нарешті поліція почала вживати револьверів. Один 34-літній Мурин дістав револьверовий постріл у черево, від котрого він помер у шпиталі.

Поліція тільки з трудом удержує який-такий порядок..

ЗДИЧІЛІ СОБАКИ.

СИНСИНЕТІ (Огайо). — Депутати шерифа вибралися на спеціяльну облаву проти тічні здичілих собак.

Були це переважно німецькі вівчарські собаки. Ходили вони повітом Гамилтон вже від року, нападаючи на стада та роблячи тисячі долярів шкоди. Коли на них засідалися приватні люди, собаки все хитро вирывалися.

НЮ ЙОРК ЗАПЛАТИВ ТРЕТИНУ ПОДАТКУ.

ВАШИНГТОН.—Із загальної суми податку, заплаченого скарбови від 1 до 15 березня цього року, стейт Ню Йорк заплатив 33 проценти.

Цей податок виносить загальну суму 191 міліонів долярів. З тої суми стейт Ню Йорк заплатив 67 міліонів долярів. Минулого року ввесь край заплатив 147 міліонів.

ПРОБУЮТЬ УЖИВАТИ ПОЛІЦІЇ БЕЗ УНІФОРМІВ.

СКЕНЕКТЕДІ (Ню Йорк). — Міський уряд зарядив цікаву пробу: міські поліцаї мають ходити по вулицях без уніформів.

Комісар публичного безпеченства каже, що поліцаї без уніформів повинні би краще ловити злочинців, бо, мовляв, уніформ поліцая це неначе осторога для злочинця. Злочинець може бачити уніформ здалека й начас утекти.

ПОМЕР ВІДОМИЙ БАНДИТ.

У філаделфійській тюрмі помер відомий колись бандит Ейб Базард. При смерти мав він 85 літ, з чого 50 літ пережив у тюрмі. Він грабував з револьвером у руках, а подорожував, перебраний за проповідника. Він „оперував" головно у Велш Мавнтинс.

МАСОВЕ БЕЗРОБІТТЯ СТВОРИЛО НОВУ НЕДУГУ.

Славний еспанський лікар д-р. В. Наджера у Мадриді подає до відома, що відкрив новий рід недуги. Цю недугу назвав він „безробітною неврозою". Економічна депресія є головною причиною цієї недуги, каже д-р Наджера. Перші признаки недуги нагадують неврастенію. Хворий чує ослаблення органів, не може спати і т. і. Таких хворих не можна вилікувати самими ліками. Згаданий лікар підкріплював таких хворих ліками фізично й знаходив їм роботу. Тоді вони вертались до нормального стану. Більшість хворих на цю недугу стають членами екстремістичних організацій і бандитських ватаг, а пізніше душогубами й грабіжниками.

НАТЯГНУВ ҐР. ПОТОЦЬКОГО, ПОТІМ СТАВ ФРАНЦУСЬКИМ ГОРОЖАНИНОМ.

„Лє Журналь" повідомляє, що Польща зажадала від Франції видачі Розенберґа, бувшого пленіпотента ґр. Якова Потоцького, який накрав у пок. ґрафа 50 міл. зл. Тимчасом виявилося, що цей Жид забезпечився, щоб його не видали Польщі та приняв французьке горожанство. Тому польський уряд вніс скаргу проти Розенберґа до французького суду. Пок. Яків Потоцький здогадався, що Розенберґ його обкрадає, коли Розенберґ на народову позичку субскрибував 25,000 зл. Потоцький сказав Розенберґови, щоб субскрибував бодай пів міліона. Тоді виявилося, що Потоцький взагалі не має такої суми, бо всі гроші, які були на рахунках французьких і польських банків, Розенберґ уже вибрав.

ОБМАН, НАДУЖИТТЯ ДОВІРЯ, КРАДІЖІ.

Слідчий суддя в Парижі покінчив слідство в кількох справах, звязаних із аферою Ставіського, та переслав акти прокураторови з внесенням притягти до відповідальности 30 осіб за обман, надужиття довіря та крадіж громадських грошей. Зпоміж обвинувачених 20 є у вязниці, решта відповідатиме з вільної стопи. Три обвинувачені померли.

ПЯТЬ РОКІВ ВЯЗНИЦІ ЗА ВІДРУБАННЯ НОСА.

Варшавський окружний суд засудив на пять років вязниці підсудного Кіселевича за те, що він відрубав своїй жінці ніс.

ТАКИЙ СОБІ ЛЬВІВСЬКИЙ ЖИДОК...

В недавно виданому романі Ш. Шкаровського „Меран" зображений, як один з героїв, львівський жидок, що доробився величезного майна на торговлі деревом і потім виїхав до відомого курорту в полудневому Тиролі, Мерану. Скоро й там зміг вибитися між численними багатіями світа. Герой — як для советського роману — досить особливий.

ВИЗИСКУВАЧІВ РОБІТНИКІВ КАРАТИМУТЬ ТЮРМОЮ.

Канадські економічні знавці комісії для розсліду цін і заробітніх платень, відомої під назвою комісії Стівенса, виготовили обширний звіт з праці тої комісії і вкоротці він буде предложений парляментови. Цей звіт потвердили члени комісії і його зміст став уже відомий. В ньому комісія дораджує парляментови приняти такі закони:

Усталити найнижчі платні й висоту годин праці. Доповнити Бритіш Норт Амеріка Акт, щоб домініяльний парлямент мав силу перевести суспільні реформи. В законі про мінімальну платню знести постанову, яка позволяє роботодавцям 31 відсоткам робітників платити платню нижчу від мінімальної. — Заборонити виплату бонусів директорам і іншим високим урядовцям у великих підприємствах. — Завести однакове законодавство для всіх робітників. — Створити новий відділ у департаменті праці, який провірював би відносини в індустрії. — Заохочувати й попирати творення робітничих стоваришень. — Поправити платні й умовини праці через відповідне законодавство.

Звіт стверджує, що особливо в ланцюгових склепах і робітнях убрань та обуви використовують наемну силу і що заняті в них особи є безпомічні.

Врешті комісія пропонує, щоб несовісних роботодавців, які визискують робітників, замикати до вязниці, а не тільки карати гривною.

ДЖАН БУЛЛ.

Анниглійці мають дякувати Скотляндцеви за своє прізвище Джан Булл. Цим Скотляндцем був д-р Джан Арбанат, котрий написав сатиру під назвою „Закон, це бездонна яма". Ця сатира пізніше стала відома під назвою: „Історія Джана Була". Ця книжка була друкована вперше року 1712 і в ній написано характеристичні типи ріжних народів і кожному з них було приставлене найвідповідніше прізвище, яке лиш автор міг виґадати. Так Француза він у тій сатирі прозвав Луїз Павіян, Голяндець дістав імя Микола Жаба і т. д., а Анґлієць удостоївся назви Джана Булла, яким ніби тоді мав бути сердечний анґлійський фармер, що його тип став зразком Анґлійця в цілому світі.

4,287 СТАТИСТІВ В ОДНІЙ ФІЛЬМІ.

Фільма „Життя бенґальського лянсра" побиває всілякі рекорди. Аж 4,287 статистів знайшли працю в тій фільмі. Режисер Гатвей упевняє, що буде потребувати ще 1,500 статистів. Між іншими Гатвей приказав вишукати: 352 Індійців, Афґаністанців і Афридів, 12 Арабів, 3 російських ґенералів, 4 полковників і 17 сотників. В головній ролі виступає любимець кіноманів Ґері Купер. Кошт фільми 3,000,000 долярів.

МОНЕТА З ҐУМИ.

Сіямський уряд випустив в обіг дрібну монету — з ґуми. Це червоні ґумові кружки, яких фабрикація коштує мінімально. Таким чином хоче Сіям забезпечитися перед фальшуванням, бо фальшування ґумової монети — на думку сіямського уряду — нікому не оплатиться.

ЗАПЛАТИВ ЖИТТЯМ ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ.

У тюрмі Гединґлі під Вінніпегом повішено Дж. Д. Джейгана, що 24 липня 1934 р. підчас грабунку аптики в Ст. Боніфейс застілив сержанта поліції Джана Верна, який хотів його зловити. Арештований Дейган хотів поповнити самогубство підрізанням жил у руках, одначе його вратовано.

ЗА ПЕРЕНЕСЕННЯ ОСІДКУ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА.

Як відомо, апостольському адміністраторови призначили як місце осідку живець Риманів. Є це місцевість, віддалена від містечка Риманова, де нема нашої церкви, 2 км., а від найближчого села, де є наша церква, півтретя км. Зимою, осінню та весною аж до кінця травня ніхто там не живе, хіба старий граф Потоцький з дружиною. Нема ніяких крамниць, ресторанів і взагалі ніяких приміщень, де приїжджаючі до о. адміністратора священики моглиб хоч на часочок приміститися. Це приміщення о. адміністратора в живці Риманові, а не в Сяноці, сталося на настирливе бажання гр. Потоцького (7,000 зл. чиншу — не дрібниця!), а й на домагання деяких чужих кол у Сяноці, що побоювалися впливу о. адміністратора на населення Сянока, без огляду на те, чи це був би вплив український, чи „русскій". Тепер ці самі кола стараються за перенесення осідку до Сянока в надії, що може в цей спосіб вдасться привернути до Сянока знесений окружний суд. О. адміністратор теж зі свого боку старається про перенесення осідку до Сянока.

ШТУЧНИЙ ТРОЦЬКІСТ.

Московська „Правда" повідомляє з Казані про такий випадок у татарськім педагоґічнім інституті: Керманич культурної пропаґанди при казанськім партійнім комітеті, Шикаєв, який є одночасно лектором економії в цім інституті, невдоволений з нудних сходин, рішив запросити на чергове засідання „троцькіста" з метою оживити дискусію. Ці сходини відбулися в дні 31-го січня ц. р., і на них прийшли 800 учасників. По рефераті про діяльність троцьківсько-зіновєвської опозиції виступив студент Рафіков, який мав репрезентувати „троцькіста". Рафіков виголосив довшу промову в обороні Троцького, Зіновєва і Каменєва, видвигаючи всі закиди опозиції проти партії й обговорив політичну програму зіновєвців. Присутні на сходинах комуністи не тільки не протестували проти промови Рафікова, але ще й висловили Шикаєву своє захоплення за його ініціятиву. Партійний міський комунікат, довідавшися про цю подію, теж не звернув належної уваги, тільки додав, що організація дискусії не була як слід наладнана.

НОВИЙ СЕРБО-ХОРВАТСЬКИЙ ПЕРЕСПІВ „ПОЛТАВИ".

Іван С. Сайкович, тепер юґославський консуль у Гельсінґфорсі, опублікував новий, сербо-хорватський переклад „Полтави" Пушкіна. Поема перекладена білим віршем, має римоване післяслово, в якому протягнуто паралелю між Мазепою й найновішими подіями політичного життя України.

РЕЧНИК ПОЛЬСЬКОГО СЕЛЯНСТВА ПРО „РАТУЙМИ МАЛОПОЛЬСКЕН ВСХОДНЬОН"

ЛЬВІВ. — Орґан польських людовців „Пяст" помістив у ч. 9. статтю п. н. „Ратуйми Малопоскен Всходньон", в якій підіймає страшний лямент зприводу „нечуваного зросту українства в Галичині". Ось що читаємо там:

„Те, що чується від людей, що живуть у Галичині, проймає дрожжю жаху, як польщина подається зі своїх становищ, здобутих в останніх десятиліттях. Щож вони говорять? Передусім стверджують, що польщина на сході нечувано корчиться, що український елемент росте в силу в нечуванім темпі. Останніми роками Українці доконали такого великого поступу на кождій ділянці життя, що Поляки в порівнанні з ними завернулися взад на десятки літ. Цей український поступ є вислідом не тільки упертої праці української інтеліґенції, спертої на щораз більше освідомленому селянстві, яка працює з нечуваною саможертвою і самовідреченням для ідеї будучої великої України, але разом з тим є вона наслідком ослаблення творчої праці партійно розбитих Поляків, відсунення від ідейної праці людей, що ту польщину не тільки підтримували своєю працею, але деколи будували її від самих основ".

„Новий Час" додає, що нам іще далеко до того темпа праці української інтеліґенції, про яку пише польський часопис, щоб тим чином застрашити польський уряд. Але коли вже нас „хвалять", то треба дійсно взятися до праці й заслужити на цей „подив".

ЩО ПИШУТЬ ПАЛЯКИ ПРО НАШИХ ГУЦУЛІВ.

ЛЬВІВ. — Часопис „Нове Часи", що стоїть у всім за польський уряд, описує, як то Гуцули брали участь в імпрезі, зааранжованій польськими старостами, яка називалася „Залізна Бриґада Леґіонів на Гуцульщині". В тім описі дійшов автор до цього, що Гуцули не є Українці. „Гуцули, на його думку, творять специфічний острівчик серед українського населення, з яким мають небагато спільного". Він каже, що Гуцули вживають говору, в якім є 80 відсотків алів румунського, угорського, польського й татарського походження. Мова Гуцулів, каже він далі, є ближча до мови Словаків і Лемків ніж до мови окружаючих їх Українців. А найкраще подобається польському письмаці те, що Гуцули це „почціви і льояльни людек", який стоїть якнайдалі від сепаратистичних революційних українських тенденцій. Ось куди воно...

НОВІ АРЕШТИ В СОВЄТЧИНІ.

МОСКВА (Росія). — Війна за плечима. Німеччина готова напасти кождої хвилі. І то заатакувати Совєти зі сторони Балтику. Ленінґрад готов упасти перший жертвою цеї атаки. Тому саме заарештовоно в тім місті й околиці 1,074 особи, які будуть суджені й покарані, або й без суду заслані в далекі сибірські землі. Урядово подається, що заарештовано такі особи, яких пашпорти не були в порядку і які не мешкали там, де їм приказано. Подається далі, що арештовано головно давніх дворян і високих царських урядовців, ґенералів та їхню родину. Багато з них, кажеться в совєтськім комунікаті, були на услугах чужих держав. Арешти ті є теж звязані з убивством Кірова. Але найважніше тут те, що хочуть очистити місто з елементів, ворожих совєтській владі.

ВИКЛИКУЮТЬ ПАТРІОТИЧНИЙ НАСТРІЙ.

МОСКВА. — Ввесь пропаґандивний совєтський апарат у повнім руху. Всюди пишеться і говориться тільки про „робітничу вітчину", яку треба ратувати, бо вороги наступають.

СТРІЛЯЛИ НА МАГОМЕДАН.

КАРАЧІ (Індія). — Британські жовніри стріляли в товпу магомедан, яких зібралося понад 20,000 щоби поховати з парадою Абдуля Каяму, повішеного за те, що вбив Індійця. Товпа не хотіла розійтись, тож дано приказ стріляти. Згинули на місці 23 особи, а решту відвезено до шпиталів.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ЖИДІВ ДО ВІЙСЬКА.

БЕРЛІН. — Нова німецька армія буде виключно „арійська". Жидів не будуть приймати.

БЕРЛІН У ТЕМНОТІ.

БЕРЛІН. — Цілий Берлін був у самій півночі з 19 на 20 березня у цілковитій темноті. Та ніч була місячна й маси народу приглядалися атаці літаків на місто і його обороні. Виявилося, що Берлін дасться легко оборонити перед такими ворожими атаками.

ДІЖДАВСЯ ОПЛЕСКІВ ВІД УСІХ.

ПАРИЖ. — Посол Франклин Буйон був завжди проти Версайського мира, бо він залегкий для Німців. Був проти політики Бріяна й уряду, бо вони хотіли годитися з Німцями. Але завжди мав якусь опозицію, коли говорив про це. Щойно тепер усі його витали і слухали, як він критикував уряд, що піддається Німеччині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ

Визов, кинений польським міністром Косцялковським українським послам у варшавськім соймі, — відомий. На заяву льояльности з боку голови Української Парляментарної Репрезентації й УНДО польський міністер відповів, що не має з ким говорити, а говоритиме щойно з тими „представниками українського народу", які по них прийдуть.

На цей визов відповів на засіданні скарбово-буджетової комісії варшавського сенату сенатор д-р Антін Горбачевський, заступник голови УПР. Заявив він на вступі таке:

„Не знаємо випадку в історії новочасної Европи, щоби відповідальний представник уряду потрактував у такий спосіб такий чисельний недержавний нарід, як український у Польщі, як це зробив п. міністер Косцялковський. Промова п. міністра Косцялковського порушила до глибини уми української суспільности і зробила на них відемне вражіння, бо цю промову приняла й відчула вона як образу гідности й чести народу. В колективній душі народу жевріє почуття своєї гідности й чести, а це почуття є збільшене в в народі, який не має власної держави й мусить вести затяжну боротьбу за своє існування та можливість всестороннього розвитку. Передовсім у нас: наша геройська боротьба за державне відродження, програна, не зважаючи на великі жертви крови і майна та на теперішне над усяку міру важке положення нашого народу на всіх українських землях, ніжнили почуття гідности і чести народу. Справа гідности і чести народу є справою збірного почуття і тому не може бути предметом дискусії. Стверджую, що п. міністер у своїй промові нарушив ту гідність і честь нашого народу".

Цеї відповіди, що була дана польському міністрови, на жаль, не можемо вже вимазати з нашої історії. Та зате можемо з місця заявити, що вона не є українською відповідю і нею бути не може. Є це тільки опінія отих наївних, в австрійській школі вихованих наших політиків, що жиють в омані, що варшавський сойм це щось ніби австрійський парлямент, що польські міністри це ніби подоба тих, що були міністрами за австрійських часів, що Варшава це давній Віденъ, перед яким можна пожалітися, в кого можна щось виблагати і де можна підносити такі справи як честь народу. Отим наївним політикам дав тепер польський міністер „школу". Якщо це для них образа — це їхнє діло. Бо коли йде про український нарід, то його ніякий польський міністер, ніякий польський сойм чи сенат, як репрезентати розбою, доконуваного сотками літ над нашим народом, не в силі образити, бо вони самі є в наших очах без чести і людської гідности. Ми глядимо на них як на звичайних бандитів, що вдерлися силою до нашої хати, що підступом, злочинством і при чужій помочі забрали нам нашу рідну землю. Як такі, вони чести нам не могли забрати і ніколи не заберуть!

ПРОТИ ПЕСИМІЗМУ І ЗНЕВІРИ

Характеристичною рисою Українців є екстремізм. Ми залюбки звикли попадати від одної крайности в другу. Великий підйом духа чергується в нас з неменшою зневірою, велика радість з глибоким смутком, сильна віра в успіх з такоюж сильною резиґнацією. Цій різкій рисі нашого народнього характеру слід у великій мірі приписати зиґзакуватість нашої політичної думки.

Цю вибуялість почувань зустрічаємо теж на шпальтах нашої преси. Зокрема періодична преса, ця душа народу, є вірним відзеркаленням усіх його почувань. Переглядаючи українську пресу за час останніх двох десятків літ, знайдемо там цілу масу ріжних, зовсім собі противних почувань, від великого підйому й активности до ще більшої зневіри й апатії, від рожевого оптимізму до чорного песимізму.

Останніми часами песимізм починає щораз більше вкрадатися в наше життя. Зустрічаємо його теж на шпальтах нашої преси. Ось для прикладу хочемо навести кілька слів із вступної статті, вміщеної в „Українському Бескиді" з дня 8-го ц. м., п. н. „Політична відповідальність''. Автор цієї врештою у своїх висновках влучної статті, говорячи про положення нашого народу, змальовує його ось такими словами:

„Розбитий між чотири державі, він не живе, а конає, і то конає не тільки в значінню затрати національних прикмет, але в значінню фізичного **конання"** (підкр. наше). Значить, картина крайного песимізму і повної безнадійности.

Не перечимо, що цей наш песимізм має своє оправдання. Тому, що український нарід не може мати такої погоди духа, як інші народи, не можна дивуватися. На це зложилася цілість нашої довговікової історії, та важні політичні умовини, серед яких приходиться жити нашому народови. З зарання нашої молодисти кожний з нас уже на шкільній лавці відчував, що належить до народу, битого лихою долею. Кожний з нас усвідомляв собі те, що в той час, коли інші народи живуть свобідним повним життям, для нас такі поняття, як свобода, національна рівноправність, власна держава — були тільки мріями. Чи супроти цього можна дивуватися, що огірчення і песимізм пронизують наше життя? Чи виявів цього загального болю і смутку не бачимо в наших народніх піснях і їхніх мельодіях?

Впливом цього песимізму є між іншим теж наша надто сувора самокритика, що рівняється ненормальному самобичуванню. Це самобичування торкається не тільки наших сучасних внутрішніх умовин і живучих людей, але теж нашого минулого. Деякі наші люди прямо любуються в обдиранні нашого минулого з його дійсно світлими картинами з усякої принади і чару.

Мимоволі виринає питання, чи цей песимізм і ця аж надто сувора практика й оцінка наших діл і нашого положення не є шкідливі? Чи вони, не зважаючи на найліпші задуми їхніх авторів, не минаються з ціллю? Відповідь може бути тільки потакуюча. Бо цей наскрізь відемний напрямок думання зроджує зневіру в творчі здібности народу, в його духову силу. Він легко може довести до заломання збірної волі, а вслід за цим до зросту апатії і внутрішньої дезорганізації. Песимізм є ціхою духово слабих людей. Сильні характери є життєрадісні.

Однак це не означає, що в нашому національному житті хочемо усунути всяку критику, чи самооцінку. Ні! Навпаки. Критику й самооцінку, але здорову і доцільну вважаємо мотором всякого поступу, важним чинником у прочищуванні нездорової атмосфери. Наївний оптимізм і недостача критичної самооцінки є не менші шкідливі, як крайній песимізм і духове самобичування. И одно й друге веде вкінці до шкідливого стану — квієтизму, в першому випадку з приводу надто великого довіря у свої сили, в другому зприводу зневіри в них.

В той час завданням національного виховання, в першу чергу преси, є памічувати доцільні шляхи, що ними нарід має йти до кращого завтра. І тому слід нам вказувати не тільки на злі, але й на добрі сторінки; не тільки на нашу слабість, але теж і на нашу силу. А передусім нам треба віри в наші сили!

І тому, хоч яке важне є наше теперішне положення, хоч які численні жертви складає наш нарід у боротьбі за своє фізичне й духове існування, то всеж таки не можна нам попадати в такий песимізм, щоби говорити про його конання. Навпаки! Ці численні жертви говорять щось інше, противне. Навіть на советській Україні, там де шаліє безоглядний терор, український нарід не здає позицій, а московському окупантови приходиться говорити про все нові й нові „націоналістичні змови". І кривавий терор Москви не всилі придавити живого духа українського народу, його великої потенціональної сили. Вправді сьогодні ця сила скована сильними оковами. Однак для живого народу окови не можуть бути вічні. З часом вони мусять прорватись, а національна енерґія мусить знайти шлях для свойого самоозначення. Український нарід — живий нарід. Він живе, хоче жити і, не зважаючи на всі діявольські затії ворогів, буде жити! — („Новий Час").

М. Зашко.

МАНЕВР І ДІЙСНІСТЬ

(УП, Риґа). — Події останніх кількох місяців вказують на те, що в советському Союзі діється щось такого, чого ніне сподівався. Досі всемогуча верхушка комуністичної партії, що надавала тон усьому життю Союза ріжними плянами й ідеями, колективізації, індустріялізації, грабления награбленого майна, узброєння, спорту, музики, шляхобудівництва, літератури, каналізації, сміху й гумору, транспорту, антирелігійної пропаґанди, ударних кампаній, форсування заграничної політики, рекордовими досягненнями в праці соціялістичних перекличок, наздігнання і перегнання Европи й Америки, електрифікації, статистики, а в останньому часі і танцю, почала після невдач їх розхитуватися в основах. Розходження між верховодами стали публичною тайною і знайшли широкий відгомін серед населення Союза та серед ріжних місцевих маленьких диктаторів, які інстинктовно відчували, що десь щось не в порядку.

Почалося з признання права горожанства виклятому колись „буржуазному предразсудкови" поняттю „вітчини". Це започаткувало советську реформацію і надало їй певну національно - московську закраску. Заразом воно мало бути цементом для скріплення зарисувавшихся під впливом відосередних національних сил основ імперії. Напруженого положення воно в нічому не відтяжило і не саріпило верхівки в Москві, яка дальше грала на інтернаціональну дудку.

Передвісники непевности далися вже замітити в минулорічній виборчій кампанії в Совєтах. Верхівка побачила, що основа, на якій вона плянувала оперти будуччину цілого Союзу, виказує тріщини. Розрахунок на виховану в советському дусі молодь, яка мала з себе уявляти безклясове комуністичне суцільне суспільство і яка тепер прийшла до голосу, показався помилковим. Нагло і несподівано появились на політичному овиді давно розбиті і тричі викляті, троцьківська, зіновєвська, каменєвська, націоналістична, жовтоблакитна, петлюрівська, куркулівська та інші опозиції та політичні центри, які доповнювалися советською молодю.

Щоб дати населенню на час виборів щось більше вловильне від фіктивних, без жадного сталого крітерія зложених цифр про успіхи та зменшити його ненависть до пануючого режіму, наділено правом голосування і „лишенців" та частинно випущено їх на волю з концентраційних таборів та з заслання. Таке розпорядження принято всюди радісно, але воно не вспіло переконати населення в тому, що верхівка сидить міцно в московському сідлі. Радше навпаки. Це розумілося як слабість системи, яка починає робити уступки.

Вибори частинно переведено, а частинно партія й без виборів вислала на наради делеґатів з „командіровочним квітком" від ҐПУ. Назовні виглядало ніби все в порядку. Але в тому моменті виконав представник советської молоді атентат на достойника Кірова. Вимріяні надії верхівки розвіялись. Навіть ҐПУ показалось не таким суцільно-комуністичним, як це здавалось передтим.

Верхівка була змушена відкрити вентиль безпеки та видати зарядження про знесення карткової системи харчування та вільний продаж заготовленого державою хліба. При цьому відіграв значну ролю і стан фінансів Союза, бо треба було доповнити касу грішми. Головна одначе ціль була, задоволити голодні маси населення коштом досі упривілейованої верстви партійців, урядовців, міліції, ҐПУ та робітництва важкої і збройної індустрії. Та уступка одним замахом знищила непорушну доґму системи комуністичної спільноти, на якій виховувано досі молодь, і викликала все протилежне до того, чого собі бажала верхівка. Треба було дальше отвирати вентиль.

На недавно відбутому зїзді Совєтів порушено справу зміни системи голосування та зміни советської конституції і може ще деякі уступки. Хоч справи ці ще не вирішені, то вони мають посмак дальших уступок.

До того долучуються ще й заграннчно-політичні справи й советські уступки „буржуазному" світови. Наглий вступ Совєтів в оплюваний ввесь час Союз Націй, відмова Америки й інших держав дати кредити в готівці, вічно актуальна справа передвоєнних московських довгів, один за одним поличники на Далекому Сході, протести вже майже „готові" до всесвітньої революції Европи проти масових розстрілів контрреволюціонерів та проти виголоджування України, посилений наступ католицизму на советське безбожництво, актуальність української самостійности як внутрі так і назовні, несподіваний зворот Німеччини з шляху пролетарської революції на шлях національного підйому, а вкінці й останні лондонські балачки европейських держав та відсунення так бажаного Советам східнього пакту на одну з дальших точок нарад над біжучими справами — все це не рівноважиться ніякими позитивними успіхами Советів і не є тайною для населення Советів.

Брак реальних успіхів у кождій ділянці советської дійсности треба якось чимсь заповнити, щоб ратувати імперію і систему від розвалу. Населення стає чимраз більше неспокійним. Масова пропаґанда „успіхів" уже на нікого не ділає; аґітація проти націоналізму викликує лише зовнішний ефект, який виявлається в оплесках бесідникам та в машинальному принятті антинаціоналістичних резолюцій, переконування, що буде добре, також не промовляють до душі, бо кождий наглядно бачить погіршення замісць поліпшення. Також пропаґування світової революції з дня на день вже надто довго триває, щоб хтось у неї серіозно вірив, а розмальовування зазіхань советських сусідів на советську територію та „дефензивне" советське зброєння не промовляють за революцію. Ніхто не думав вважати за успіхи посилену заграничну пропаґанду і розкладову акцію до провокації включно за успіхи, якіб рівноважили неуспіхи. Навіть переведення в життя кількалітнього пляну танцювання всіх і всюди в Совєтах, щоб дати населенню заняття, а для приїзжих чужинців видовиско, що ось усе в порядку, не зможе закрити дійсности. Маневр, якби він хитрий не був, останеться маневром, а дійсність буде робити своє.

Остається тепер ствердити, де лежить причина розхитання і відступу московської верхівки. Здавалосяб, що „удачно" переведені вибори, та відбуття зїзду рак у Москві повинні посилити позиції „міцного" Сталіна. Хоч уес це сталось, то воно не може затерти ріжниці поглядів між комуністичною верхівкою та некомуністичним пролетаріятом і не може вирівнати тої безодні, що повстала між старою і молодою советською ґенерацією. Старша комуністично настроєна ґенерація, що нині заняла в Союзі верхові становища, хоче перевести в життя комуністичні засади, а молода ґенерація висказується досить яскраво проти цеї системи. Ось тут лежить причина уступок, як також і розхитання верхушки, з якої частина зневірилась у свої комуністичні ідеали.

А тимчасом відосередні сили в Союзі все зростають і переважують централістичні тенденції московської верхушки. По школах всупереч марксівським доґмам проповідується національне господарство за основу добробуту, а на комсомольських зібраннях висловлюються за переведення в життя принципів національно-расової політики. Всі маневри московської верхівки розбиваються о тверду дійсність і вигляди на вдержання вже не пануючої тепер системи, а навіть цілости московської імперії не дуже то світлі. На першому пляні стоїть Україна, бо це українські комсомольці ставлять до верхівки вище згадані домагання.

В. Будзиновський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ

(Історичне оповідання).

(17)

Дівчина ціла стряслася. Лице накрила долонями і захлипала. Стефан знав, що вже цілком заломилася і що піде з ним. Плачу не перебивав. Знав, що як виплачеться, то зі слезами спливе також страх перед зірванням пут, що її ще вяжуть з батьком.

По добрій хвилі утихомирилася, знов притулилася до нього і шепнула тільки одно слово:

— Коли?

— Як хочеш, то й завтра.

— Може би після завтра? Завтра зле зачинати, бо понеділок тяжкий день. І я хотіла би перебрати мої річи, щоби дещо взяти з собою. Може би після завтра в ночі?

— Будеш готова?

— Буду. Чим скорше, тим ліпше.

— Ти що хочеш взяти з собою?

— Маю багато мого власного. Дещо від мами небіжки, дещо по мамі. Ланцухи, нараменники, намиста. Є й гроші золотом. Все те зараз по смерти мами тато полишив був мені. Не знаю, скільки того взяти і до чого, бо не знаю, чи буде кому звідси забрати... Як поїдемо до тебе? Верхом чи возом?

— Ти всім тим не журися. З твого майна возьми стільки, скільки хочеш і до чого хочеш. Щоби лиш в руках не розсипувалося. Все те завтра занеси до тої кімнати коло твого мешкання, де пальна зброя, і лиши там. Я подбаю, що звідтам хтось забере і передасть до твоєї нової хати.

— А то який певний чоловік? Бо там великі вартости!

— Не бійся! Ручу моєю честю.

Раптом скулилися обоє, бо на дорозі, за кущами, під якими сиділи, почули розмову:

— Я цікавий, чи нині верша буде так повна, як вчера?

Другий голос відповів:

— Повинна би, бо нинішня ніч така, як вчерашна. Такі ночі риби люблять.

Се був між Стефаном і його товаришами умовлений знак, що нинішна робота в замку вже скінчена. Дівчина не знала сего і трівожно промовила:

— Я нерозважна, так засиділася тут. Вже люди ходять. Як я вернуся до замку? Готов хто побачити.

— То рибаки, що ходили подивитися на свою вершу в ріці, — закрутив Стефан. Вони вже далеко. Більше ніхто не ходить, бо ще цілком темно. Та тобі справді вже пора вертатися.

Підвів її до фіртки. Вона щезла за нею. Чув, як обережно всунула ключ і обернула. Було се так тихо, що хто стояв би пять кроків далі, не чув би. Зза куща висунувся Демчина і передаючи Стефанови ключ до сторожівки, сказав:

— На завтра в замку лишилося нам роботи не більше як на годину. Які дві третини арсеналу вже пішли на сплави. З останньої третини половина в сторожівці. Друга половина ще в замку. Моя думка така, що коли пощастило так багато вже взяти, то ліпше не пробувати дальшого щастя, бо чорт готов наслати на нас яку напасть. Може би решту лишити старості, щоби дуже не плакав?

— Що можна буде взяти, те й возьму! — відповів Стефан рішучо.

— Може й справді шкода лишати. З того, що ми нині винесли, дві третини вже давно пішли далі сплавами. Тепер мабуть відходить решта. Хоч би завтра яка біда не дала взяти решти, то се, що вже пішло вниз Дністром, не втече нам.

— Ходім спати! — Стефан закінчив ту розмову.

— Та ходім!

Стефан пішов наліво, щоби зайти до свого заїзду, Демчина направо до байдака, в котрім ночував.

Солонецький не спав цілу ніч. Знав, що ще другу і трету ніч не буде спати. Прийшовши до заїзду, ляг і пробудився аж в полудне. Пішов до Вараша пообідати. Зайшов до окремої кімнати, бо Крачун моргнув до нього. Се був знак, що хоче йому щось сказати. Сам Стефан хотів побалакати з ним, бо ще треба було дещо переказати Демчині.

— Як там пішло з покоївкою на музиках? — спитав Стефан, сідаючи за столом.

— Саме про неї хочу тобі дещо сказати... Демчина казав мені, що робота в замку покінчиться сеї ночі. Правда се?

— Роботи є ще хіба лиш на яку годину. Ти хотів сказати щось про покоївку, і зійшов на нашу роботу в замку!

— Бо через ту покоївку робота піде ще скорше. До тої роботи возьмуться ще дві пари рук. Моя пара і її.

— Ти може приєднав для нас дівку? А як виляпає?

— Не виляпає, бо вона моя. В ночи вийде з замку до мене і більше не вернеться. Втече з нами. Зброю, принесену до берега, ми обоє будемо вантажити до байдака. Попливемо до сплавів і перевантажимо. Потому будемо гребти назад. Вона щиро поможе, бо хоче якнайскорше втекти звідси.

Стефана ся вість троха стурбувала. Зажурився, бо знав, що покоївка своїх ключів не має. Як не скаже панні, що хоче вийти за фіртку, то мусить ключі вкрасти. Як вкраде і вийде, то Салька, не знайшовши ключів, готова лишитися в хаті.

— Погано! — сказав. — Через те, що ти дістанеш дівку, мені готова пропасти моя.

— Або й ти маєш яку? — спитав Крачун, додаючи несміло: — Може доньку старости? Галич довго буде гудіти, коли вчує, що ясновельможна панна, її покоївка і ввесь старостинський арсенал щезли з замку, неначе комином вилетіли. Ще більше буде цілий Галич гудіти, коли вчує, що вони втекли з козаками!... Ти справді маєш тут яку дівку?

Стефанови вже годі було далі таїтися, бо треба було повести діло так, щоби дівчата одна одній не влізли в дорогу. Він спитав:

— Коли твоя дівчина вийде до тебе?

— Скоро смеркнеться.

— Значить, десь коло девятої?

— Може й скорше.

— Се дуже необережно. Люди ще крутяться.

— В замку ідуть з курми спати. Вона вийде там, куди майже ніколи ніхто не йде.

— Може, як я потерпаю, задньою фірткою? Вона має ключі?

— Її панна має. Вкраде.

— А грім би тебе побив! — гукнув Стефан, вдаривши пястуком обстіл.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩО СТАЛОСЯ ЗІ СТРАВІНКИМ?

Один американський критик, розглядаючи життя славного російського музика, Ігора Стравінського, каже: Як Стравінський відвідав Америку двадцять літ тому, він був правдивим генієм модерної музики, хоч мав щойно тридцять літ життя. Відвідуючи її нині ще раз, Стравінський у силі свого віку, але в своїй штуці переходить через вік артистичної старечости. Значить, його штука давно скінчилась.

Що сталося зі Стравінським за той час? Що довело Стравінського до передчасної артистичної смерти?

На думку цього критика, Ігор Стравінський перестав бути Москалем. Як довго він творив як Москаль, так довго в ньому життя жило, так довго був молодим, справді правдивим артистом. З хвилею, як він почав, під впливом життя в Парижі, творити на взір елеґантних Европейців, з тою хвилею він закопав свій талант.

ПАТРІОТИЧНИЙ ЯПОНЕЦЬ.

„Манчестер Ґардієн" описує справжнього японського патріота:

„Справжній японський патріот не думає. Він голосує за уряд, читає „відповідні" газети, вірить сліпо в потребу величезної армії та фльоти для охорони Японії перед безпощадним наступом Китаю або Росії, і, як потрібно, йде радо в найдальшу частину чужої держави боронити Японію в оборонній війні".

Це все може бути правдою, наскільки мова про Японців. Але чи тільки одні Японці так розуміють патріотизм?

КИЙ МАЄ ДВА КІНЦІ.

Недавно тому, повідомляла нюджерзька прокураторія, що з хати батьків викрадено 19-літнього хлопця Джозефа Гайда та що грабіжники домагаються за випущення хлопця викупу в сумі 10,000 долярів. Кілька днів по тім вилмингтонська поліція знайшла Гайда зв'язаного в однім домі у Вилмингтоні. Гайд спершу говорив про напад бандитів, але далі признався, що його ніхто не викрадав, що ніхто за його визволення викупу не жадав, що це він самий зробив таку штуку.

„Коли так", каже поліція, „що ти самий пробував дістати від батьків 10,000 долярів, то ти повинен за це відповідати в суді за намагане вимушення".

І хлопцеви грозить тепер за цей жарт кілька років тюрми.

ЛЮБОВНА ІСТОРІЯ, ЗІПСУТА ПОЛІЦІЄЮ.

Побачивши, що справа стає дуже поважна, Гайд розкрив уже всю правду, та розповів романтичну історію. Каже, що він любиться в одній дівчині, що вона трохи в ньому підлюбилася, але останніми часами почала до нього тратити „інтерес".

Він пробував її переконати словами. Не повелося. Відходячи від неї, він сказав: „Ол райт", пожди й побачиш. Щось мені нині станеться".

І справді йому щось сталося: бандити його зловили, викрали й обіцяли випустити за викупом... Та поліція все це попсула.

ГЕРОЙ І МУЧЕНИК.

Та поворот долі в цій події не такий цікавий, як розкритий характер людини.

Коли герой фільмового образа знаходиться в подібній ситуації, що він хотів оживити почування дівчини до себе, а був такий, що готов був на інтриґу, то він звичайно підступом грав ролю героя. Отже він підмовляв бандитів, щоб нападали на дівчину, а він її у догідну хвилю ратував. Або він підмовляв позичкових „людоїдів", щоби стягали „морґедж" з батьків дівчини, а перед ліцитацією зявлявся як ґерой і сплачував „морґедж".

Джозеф Гайд виступає зовсім інакше. Замісць промовляти до подиву дівчини для геройства, він промовляє до її милосердя для жертви нещасної події. Замісць фабрикувати подію, в котрій він міг би відіграти ролю героя, він фабрикує подію, в котрій він відограє ролю мученика.

Поступок Гайда пахне не впливами літератури американської, але російської. То в Росії людина, що мучиться, терпить, чи від несправедливого переслідування, чи від засадничої оборони ідеалу, чи хочби від якоїсь недуги, вважається вищою людиною, яка заслуґує собі на любов дівчини.

Звідки воно взялося в Американця? Чи це тільки відірвана подія, чи може тут уже вдача Американців починає перемінятися? Отсе цікаво було б довідатися.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИБИЛА ДВАНАЦЯТА ГОДИНА.

Теперішній стан України під окупацією большевиків заставляє нас кождого дня до думання, що робити, щоби припинити ці нелюдські знущання Москви.

Каже наша приповідка: Хто під ким яку копає, сам в неї впаде. Здається, що можна її тепер застосувати до кривавого царства сатани-Сталіна. Сотки літ стогнали поневолені царатом народи в неволі, а з ними і український нарід.

Та вибухла революція і ці поневолені народи забажали жити вільним життям. Деякі з них дійсно визволилися зпід Росії, але найбільша з них, нація українська далі залишилася в неволі.

Ми мали вправді короткий час свою державу, та трагедія цеї державности нам відома. Може історик спише колись головні причини упадку нашої державности, та тоді не зможе забути записати й це, що ми цеї державности не зреклися. Запише, що т. зв. „Радянська Україна" — це не українська держава, бо там уся влада є на ділі в руках Москви.

Перед нами 15 літ большевицького господарювання над Україною, 15 літ дикого азійського насильства над українським народом. Це 15 літ нелюдських тортур, засилання на Соловки, Сибір, це 15 літ масових розстрілів без суду найліпших синів України, це нищення всеї свободи і всього, що нам дороге і святе. Здавалося, що Москва задоволиться кровю розстріляних Українців, засланням на Соловки, Сибір чи інші земні пустині, та чортівське серце Сталіна зажадало ще більше. Коли не помагали розстріли, тортури, заслання, видумав він новий середньовічний плян: наказав відобрати непослушним „хахлам" останний кавалок хліба і виморити їх голодом у надії, що тим „спацифікує" Україну. Перечислились, бо український нарід, не зважаючи на те все, не подавсь, а прямує далі до тої самої цілі, якою є вільна незалежна Україна. Сталін наказує забрати останний кусок хліба від українського селянина в надії, що аж тоді цей селянин, будучи в передсмертних голодових судорогах, упокориться. Цю постанову Сталіна Совети виконують дуже хитро, бажаючи закрити правду перед світом. Вони не допускали, щоби видістался на світ божий матеріяли про трагедію України. Хитрі комісарі запрошували туристів і кореспондентів до себе в гостину, показуючи їм те, що було їм треба, закриваючи дійсність.

Та знайшлися такі відважні й чесні журналісти, що не злакомилися на советське опікунство, що пізнали в Советах дійсну правду і ту правду передали на сторінках американської преси. Ми бачили жахливі картини з України, що подав їх п. Вокер. Це лиш маленька частина надужить з одного року, бо подати надужиття за останних 15 літ большевицької господарки — річ прямо неможлива. Зроблять це пізніші історики життя і діяльности таких дикунів як Сталін. Ми тільки раді з того, що Москва таки не змогла вбити українського духа.

Міліони померли через розстріляння, міліони пішли на заслання, міліони померли з голоду, але є ще в нас нові міліони таких, що далі прагнуть волі й далі плянують криваву розплату з Москвою. Нашим братам на Великій Україні замкнені уста, але нам тут на еміґрації не замкнені. Тому на нас спочиває обовязок взяти активну участь у боротьбі з Україною. Що маємо робити?

12-та година вибила! Досить кайдан і знущань над Україною! Перед нами заповіди:

Розкрити перед світом большевицьку посподарку, обєднатисти наш загал масово запротестувати меморіялами проти окупантів, визнати в тій акції один провід, домагатися, щоб Америка зірвала дипломатичні зносини з Советами і негайно припинити цілковито большевицьку аґітацію між українським народом в Америці.

Коли це здійснимо, то скоро впадуть кордони, що роздiлюють український нарід, і повстане своя незалежна держава.

Лесьо Сисин.

ВАНДРІВКА НАРОДІВ НА БЛИЗЬКОМУ ОРІЄНТІ.

(УП, Люксембурґ). — Місцева преса доносить, що турецький диктатор Кемаль Паша видав заклик до всіх Турків на Балкані, за виїмком Альбанії, щоб перейшли жити до нової Туреччини. Цей заклик викликав великий рух серед музулманського населення на Балкані, головно в Болгарії, де панує велике безробіття. Рахуються з можливістю, що переселенчий рух обійме коло 3.5 міліона музулман на Балкані. Подекуди пояснюють собі цей заклик Кемаля Паші як започаткування панісляміських акції, хоч, як відомо, в новій турецькій державі релігія не відограє великої ролі. Особливо велику активність за переселення виказують жінки, які на Балкані живуть у неволі, себто мусять перебувати в гаремах та носити заслони, як і давно. Того всього в новій Туреччині тепер нема. Менше охоти виказують чоловіки, бо їм не подобається у Туреччині те, що там заборонені гареми та многоженство. А на Балкані ще є звичай, що й найбідніший Турок держить собі по кілька жінок. Переселенців перевозять кораблями до Істамбулу і там відразу знимають з них старомодні турецькі фези. Для держав, з яких вивандрують Турки, нема небезпеки, що вивезуть вони багато капіталу, бо пересічно турецьке населення є там бідне. В Югославії, де живе багато музулман, цей заклик не викликав надзвичайно великого руху, бо тамошнє населення вже зжилося з новими порядками і нерадо покине давні оселі.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БОФАЛО, Н. Й. Надзвичайні збори відділу 299, відбудуться 24. березня в годині 1:30 пополудні, в галі під ч. 448 Елк ул., в справі обговорення кампанії приєднування нових членів і дітей до У. Н. Союза. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот просять принести свої старі грамоти на ті збори. Обовязком є усіх членів явитись на ті збори. — А. Коваль, предс.; І. Сидорович, секр.

— Що є далі від нас: місяць, чи Европа?
— Европа.
— Чомуж так думаєш?
— Бо місяць від нас видно а Европи ні!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Концерт у честь Лесі Українки.

У вівторок, 26. лютого ц. р., українське жіноцтво Шікаґа влаштувало прекрасний концерт у честь нашої найбільшої письменниці, Лесі Українки. В цім концерті взяли участь такі товариства: Союз Українок, від. 17, з Вест Пулман; Союз Українок, від. 36, з Савт Сайд; Жіноче Товариство ім. О. Басарабової з Генсон Парк; Сестрицтво св. Ольги з Ірі; Дочки України і Товариство Українських Молодих Жінок.

Святочну програму розпочала пані Крайник та покликала до вступного слова панію Штогрин, котра в своїй ядерній промові висказала надію, що українське жіноцтво в Шіґаґо вступило на добру дорогу, коли взялося до такої культурної праці як отсей концерт. Але на цім наше жіноцтво не має закінчити свою діяльність, — продовжала бесідниця — бо треба влаштувати подібні свята-концерти всім українським великим жінкам, що працювали пером чи умом для нашого культурного розвою й висвобождення української землі зпід панування чужинців.

Панна Евгенія Гірняк віддеклямувала з великим чуттям вірш „Без надії". Панна Стефанія Тимкевич відспівала своїм милозвучним голосом „Веснівку" і „Прилинь, мій козаче". Панна Спронюківна віддеклямувала „Вставай, сестро", а пані Боруцька „Досвітні огні". Обидві деклямації випали чудово. Публика оваційно витала всі точки концерту грімкими оплесками.

Святочний реферат про Лесю Українку як письменницю і громадянку виголосила панна Анастасія Олеськів. В рефераті зясовано трагічне особисте життя поетки, а цитати з її творів змалювали її духову велич.

Концерт тревав не цілу годину. Публика розходилась домів вдоволена та з піднесеним духом. Всі очікують наступного концерту.

Д-р Г. Г. Скеґар.

ЙОНҐСТАВН, О.

Життя в громаді.

В нашій громаді запанував дух любови. І тому зачинаємо цінити і поважати наших працівників. Тому і справили ми річницю нашому парохови о. Іванови Забаві, щирому народньому робітникови. На тій забаві добре вийшла парохія, а й зібрано $12 на визвольну акцію. Є в нас теж прекрасний хор з 80 співучих сил. Предсідником хору є тут роджений молодий Михайло Паньків. Він це з хором зорґанізував милу несподіванку нашому учителеви Львови Кухтинови, що працює між нами вже 7 років. Учитель має 50 років і тому куплено йому в доказ пошани радіо за $50, як теж справлено йому милу несподіванку з привітами і „кейком". На забаві говорено й за старий край. Порушено справу Січей і ОДВУ. Говорив гром. Павловський про боєву акцію, а гром. М. Савчак про Січ. На допомогу визвольній боротьбі зложено $4, які вислано до Обєднання.

Жертвували: уч. Кухтин $1; І. Павловський 50 ц.; П. Стахура 30 ц.; по 25 ц.: Д. Петрик, Ю. Мондяк, В. Гринько, С. Терлецький, І. Доровський, І. Панько, А. Грозовська, а решта дрібними.

Жертводавець.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Концерт Приятелів Української Музики.

В суботу, дня 16-го березня, відбувся концерт Приятелів Української Музики в салі Українських Горожан у Филаделфії.

Програма складалася з продукції струнного квартету Приятелів Української Музики в складі Р. Придаткевича, Ф. Пасеріні (перша і друга скрипка), Н. Гелфанд — віоля і М. Букиник — чельо, які виконали Різдвяну Суїту М. Гайворонського, струнний квартет В. Костенка і твори та українські народні пісні О. Берада, О. Дашевського і Печеніґи-Углицького. Р. Придаткевич як соліст виконував „Твори на українські народні мотиви" для скрипки і фортепяну. Акомпаніювала пані К. Дубас з Филаделфії. Хор ім. Лисенка під управою П. Коцюбинського виконав пять хоральних творів. Присутня публика приняла всі продукції з захопленням і нагороджувала усіх виконавців рясними оплесками.

Т. Дмитренко.

У ГОРУ ЧОЛА ПІДНІМАЙМО!

У гору чола піднімаймо!
Ставаймо на козацький шлях!
У бій за волю виступаймо,
Хай задрожить Москвин і Лях!

Ставаймо на козацький шлях,
Хай задрожить Москвин і Лях!

Нехай росте борців дружина,
Бо сурма грає: В ряд ставай!
Усіх нас кличе Україна:
У бій святий за Рідний Край!

Бо сурма кличе: В ряд ставай!
У бій святий за Рідний Край!

Нехай жива козацька слава
Лунає по Вкраїні знов!
Нехай дрожить Москва й Варшава
І жах стинає вражу кров!

Нехай козацька слава знов
Жахом стинає вражу кров!

Нехай Дніпро і Сян говорять,
І Тиса і Кубань і Прут,
Хай з України в синє море
Гадючу вражу кров несуть!

Нехай Дніпро і Сян і Прут
У море вражу кров несуть!

Нехай росте борців дружина,
Бо сурма грає: В ряд ставай!
Усіх нас кличе Україна:
У бій святий за Рідний Край!

Бо сурма кличе: В ряд ставай!
У бій святий за Рідний Край!

— Моя жінка дала нині доказ незвичайної облуди!
— Якто?
— При гостях назвала мене паном дому...

Хвалько.

— Мій батько побудував Анди!
— Е, це ще нічого! А ти знаєш Мертве море? То мій батько вбив його!

Брати Тур.

КАНАДІЙСЬКИЙ РУБАЧ

(Большевицька казка).

В СССР, в місті Н., у державному цирку одною з головних точок програми був виступ канадійського рубача, Джіма Смита.

Засвічувано лямпіони й під бадьорий прусський марш на арену виходив юнак з грудьми моряка, зодягнений з багатством абісинського старшини — в одностроі з золотими ґальонами, у шкіряних штанах, моказинах і ширококрисому кавбойському капелюсі.

Це й був Джім Смит, канадійський рубач.

Разом з ним виходила дівчина — Дольорес — у брилянтах, а обовязком її було крутитися довкола рубача, подавати йому сокири та взагалі перешкоджувати йому працювати.

Славний артист уставляв дівчину Дольорес біля колоди дерева та кидав у колоду зі свистом сокири. З віртуозною скорістю він перемінював у трісочки товстелезну колоду, одначе не засягнув гарненької Дольорес, на якої лиці малювався страшний переляк.

Публика з притишеним віддихом слідкувала за летом сокир. Її трівожила доля бідної красуні, хоч гаразд знала, що нічого їй не буде, тому що інакше рубача негайно замкнули би в холодну. Така перспектива ледви чи булаб до вподоби такому знатному кавалірови, не згадуючи вже того, що й дівчат не настарчиш, колиб що вечора робили їм кінець сокирами.

Та найважніше в цій точці було ось у чому.

Коли музика стихала й лише бубон у тихій тишині трівожно бубнив, Джім Смит скидав однострій, завязував довкола шиї серветку, а гарна Дольорес звичайним пензлем до голення намилювала йому лице.

У гробовій тишині якось страхітливо бубонів бубон. Великий артист брав найбільшу сокиру та... давай голитися.

Дівчина Дольорес, заплющивши очі та заломивши руки, голосила над над його долею. Для більшої поваги викликали урядового лікаря в білому халаті з мандрівною аптичкою та годинником у руці.

Та сміливий Канадієць легко зголював величезною сокирою заросле наче щітиною лице — ні разу не скалічився, та не оставляв ні волосинки.

Так тягнулосяб певно дуже довго, колиб не трапилося щось, що перервало природній хід подій.

Був вільний день. Цирк був повнісенький. Публика скучала, дивилася на нещасні папуги й римських глядіяторів, нетерпляче чекала свого любимця, свого Джіма.

Нарешті він вийшов, веселий та певний, як завсіди, в золотих ґальонах і моказінах. Коли привітливі овації нарешті затихли й Джім сотний раз під звуки бубна виконав свою славну точку, зголивши сокирою лівий бік лиця, на переді зявилася якась непоказна особа в шапочці та грубо-суконній загортці гнилого коліру.

Підіждала, щоб серед публики притихло радісне схвилювання, та спокійно звернулася до врадуваного Джіма, що збирав цвіти, які кинули йому його поклонниці.

— Тек-с, тек-с... — скептично промовила особа, шкробаючись у потилицю. — Спритно ти, братіку, сокирою голишся. Та що це!... Ти ось цим оголися.

І особа подала сміливому Джімови якийсь малесенький пакетик. Відважний Канадієць здивовано взяв пакетик, отворив його й голосно засміявся. В пакетику був... звичайний апарат до голення.

Ха-ха! — феноменальний Канадієць реготався й далі з такого милого жарту. Одначе особа в шапочці й не здриґнулася, а настоювала далі:

— Ні... ти оголися, ти оголися, любий приятелю.

Тоді преславний Джім комічно розложив руки, (мовляв, домагання — святе для артиста), намилив другий бік лиця, що його був залишив для завтрішньої вистави, всміхнувся та став голитися, з погірдливою іронією поглядаючи на особу в шапочці.

Та ледви доторкнувся він жилеткою лиця, відразу з лиця його зник той погірдливий вигляд. Він зараз скривився з болю та даремних намагань.

Жилетка, то ховзалася по милі, то глибоко відалася в шкіру, а лице весь час оставалось необголеним.

Сталося щось, у що й віри не дав би. Преславний Канадієць, гордощі обох півкуль, що жартуючи голився звичайною сокирою, не міг оголитися звичайною жилеткою.

Він змучився, сопів, напучнявлював лице язиком, та нічого не виходило.

Кров, наче з криниці, текла з великих зарізів, заливала однострій з ґальонами, шкіряні штани та моказини. Сльози розпуки котилися з очей.

Серед публики зчинився чорт зна що. Люди повставали з місць і нагородили бувшого любимця однодушним свистом. На арену полетіла ріжна погань: квашені огірки, смердючі яйця, лупина з горіхів, хтось не пожалував навіть пари кальошів.

— Шантаж! Шахрай! Гроші віддай! — шаліли вчорашні поклонники. Гарна Дольорес плакала.

Так то вперше у свому життї висвистали відомого Джіма Смита. Цієї ночі канадійський рубач виїхав з міста, зірвавши контракт, і заплатив велике відшкодування.

Такий то був безславний кінець великого таланту.

А що торкається бритви, що довела до нещастя такого славного артиста, то це була звичайна жилетка „Мосштампу", що хіба вже й без нас здогадався поважаний читач.

(„Ізвестія").

ВТІКАЧІ З ЗАСЛАННЯ

(За Юрченком).

Дві тіни блукають степами й лісами,
Часом в глухій тиші шепіт рознесесь:
„Ідіть в Україну! Там доля, там щастя!"
І мертвецьким ухом в лісах відібєсь.
„Ідіть в Україну! Там щастя і доля,
Ірину від мене поблагословіть!
Колиж між живими тут мене не стане,
За душу всі разом ви Бога моліть".
Гуторять примари, сироти блукають...
Голодні, обдерті, прошибає страх,
Під серцем щось тисне... Труп закостенілий...
(Це матір в бараках лежить на дошках).
Що крок вони чують материнські звуки:
„Ідіть! Виростайте! Пімститься за гріх!...
Щось лящить, лопоче, заливає очи;
Це гіркі глузують над долею їх...
Ні голод, ні холод не збили їх з тропи:
Три тижні блукали, четвертий настав.
Четвертий — страшний він, розвіяв надії...
Червоний катюга в тюрму їх забрав.
— — — — — — — — — — — —
Обрій запалився, хмарочки прогули,
Сонечко ласкаво глянуло на світ,
Неначе шукало за тою тропою,
Де сліди остались нещасних сиріт.

М. Костишин.

THE TOWN-HALL, 113-123 WEST 43RD ST., NEW YORK, N. Y.
BETWEEN BROADWAY & SIXTH AVE.
SUNDAY EVE. AT 8:30 O'CLOCK APRIL 7, 1935

СВЯТО В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

улаштоване Злученими Українськими Хорами з нюйорської округи всилі 300 людей під управою

ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

ПРОГРАМА:

1. **Вступне слово** — д-р С. Демидчук
2. а) **Заповіт,** слова Шевченка — Заремба-Кошиць
   б) **Вітер повіває,** народня пісня — аранж. Кошиця
   в) **Уже літ за двісті,** історична пісня — аранж. Кошиця
   г) **Максим козак Залізняк,** козацька пісня з р. 1768 — аранж. Кошиця
   Виконають **Злучені Українські Хори.**
3. а) **Привітна промова** (по англійськи) — сенатор Злучених Держав, **д-р Роял С. Ковпленд**
   б) **Реферат про Шевченка** (по англійськи) — проф. Коломбійського університету **Кларенс Оґостус Маннінґ**
4. а) **„Чайка",** козацька дума — аранж. Кошиця
   б) **Ой Дніпре, мій Дніпре,** слова Шевченка — музика Лисенка
   в) **Розлилися круті береженьки,** народня пісня — аранж. Лисенка
   барітонове сольо, відспіває **Петро Ординський.** При піяні **М. Стембер**
   15 мінут павзи.
5. **Реферат про творчість Шевченка** (по українськи) — **д-р Л. Мишуга**
6. а) **Для всіх Ти мертва,** слова Олеся — музика Степового
   б) **Ох і закувала сива зозуленька,** народня пісня з Київщини — аранж. Кошиця
   в) **Чуєш брате мій,** стрілецька пісня — слова Богдана Лепкого, мельодія Льва Лепкого, аранж. Кошиця
   г) **Ой на горі та женці жнуть,** історична пісня про Сагайдачного (р. 1622) — аранж. Кошиця
   ґ) **Живи Україно** — слова Олеся, музика Гайворонського
   Виконають **Злучені Українські Хори.**

У склад Злучених Хорів входять: Боян з Нюарку, дир. Теодосій Каськів; Тов. ім. Лисенка з Джерзи Сіти, дир. А. Ґела; Український Хор з Ню Йорку, дир. Теодор Онуфрик; Тов. Боян з Йонкерс, дир. М. Фатюк; Тов. Боян з Бейону, дир. В. Мельничук; Тов. Боян з Елизабету, дир. Мих. Ядловський.

Білети: по $2.50, $2.00, $1.50, $1.00 і по 75 ц. продають диригенти згаданих хорів у своїх місцевостях. Крім цього тикети по $2.00 і $1.50 продає адміністрація часописи „Свободи", 83 Ґренд Ст., Джерзи Сіти, канцелярія Укр. Народ. Дому, 217 Іст 6-та вул. в Ню Йорку і Базар Сурма, 103 Евеню А, в Ню Йорку. 60,6,72,8

В часі виконання точок програми нікого на салю не впускається.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ
НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНҐЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ:

SPIRIT OF UKRAINE:

UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.

У книжці пишеться:
Яку прислугу людству зробив український нарід своєю історією?
Який вклад зробив український нарід у скарбницю культури світа?
Які люди представляють український нарід?
Книжка має близько 150 сторін друку.
36 ілюстрацій, з них більшість зовсім оригінальні.
Ціна всього 1 долар.

Замовляти в „Свободі":
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН З БРОНИЦІ, ПОВІТ ДРОГОБИЧ.

Читальня „Просвіти" й кооператива „Єдність" у Броници, пов. Дрогобич, приступили до будови власного спільного дому. Однак сьогоднішні важкі часи, які переживає українська нація, а зокрема українське село, змушують нас звернутися до **Вас, Браття односельчани,** які з болем серця покидали свої рідні сторони й пішли на працю між чужих, з гарячим проханням причинитися хоч найменшою жертвою до цього великого діла. Ми всі сини одної Матері, тому поможіть своїм братам здвигнути цей, так дуже потрібний дім у нашому селі.

Нехай на тім місці, де стояла колись коршма, де наші діди й прадіди пропивали свої маєтки, стане величавий **український наш власний дім,** який буде осідком культурно-освітньої праці, звідки виходитимуть не звуки опянілої музики та хрипкі голоси пияків, але свідомі, чесні й вірні сини України.

Ми віримо, що всі Українці, яким лежить на серці добро нашого поневоленого народу зрозуміють наше важке матеріяльне положення й причиняться хоч найменшою жертвою до викінчення вже зачатого діла.

За зложені жертви згори щиро дякуємо.

Жертви просимо слати на адресу:

Стодольний Іван, Брониця, повіт Дрогобич.

Заразом уповажнюємо Вп. п. Федчака Миколу заниматися збіркою.

Господарсько-споживча Спілка **„Єдність",** кооператива з обмеженою порукою в Броници: **Василь Харів.**

За Комітет: **о. Михайло Юзьвяк; Читальня „Просвіти": Петро Колодій,** голова.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ТРОЙ, Н. Й.

Дня 12 березня помер **Іван Назаревич,** член бр. св. о. Николая, від. 191. У. Н. Союза. Прожив 46 років. Належав до братства і Союза цілих 17 років.

Походив зі села Грабківці, повіт Зборів. Покійний був добрим, щирим і зразковим членом бр. св. о. Николая і його предсідником двома наворотами, а при кінці був контрольором.

Похорон відбувся дня 15 березня в укр. прав. церкві св. о. Николая при участи братства і при великім здвизі народу. Покійний полишив вдову і доньку Ольгу та сина Івана.

В. Й. П.
Григорій Джинджиристий, секретар.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, О.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО
відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в 74-ті роковини смерти найбільшого українського поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1935 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ НА ВЕСТ 14 УЛИЦІ.
Початок в годині 2-гій пополудні. — Вступ вільний.

Запрошуємо всіх місцевих і з околиці громадян до численної участи. — **Комітет.** 66

ПОЗІР! НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ВІДДІЛ Ч. 19. УКР. ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА і О.Д.В.У
влаштовують

КОНЦЕРТ

В ЧЕСТЬ ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1935 РОКУ
В САЛІ ЦЕРКОВНИЙ СВ. АРХ. МИХАЇЛА, 127 PARK ST.
в годині 6-тій ввечір.

Рано по Службі Божій в годині 10:30 відправить о. Федаш ПАНАХИДУ за покійну героїню Ольгу Басараб. Концерт відбудеться в 6-тій годині вечером. На концерті будуть промовляти делеґат п. О. ГРИБІВСЬКИЙ і п. А. Гладун, референтка з Центральної Управи Українського Червоного Хреста в Ню Йорку. Також беруть участь в концерті хори: „Бандурист" і „Діточий Шкільний" під проводом п. Н. Кісіля. Солістки панночки Маруся Бурбела, Марія Матвійчук і Настя Шумейко. Акомпаніяментка Павлина Федишин.

Запрошується всі Товариства, відділи О.Д.В.У., Червоного Хреста і всіх Українців в стейті Коннектикот, щоб прибули і пошанували память покійної О. Басарабової разом з нами. — **Комітет У.Ч.Х. і О.Д.В.У.** 66

ПОЗІР! РАЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
відбудеться

КОНЦЕРТ

вшанування памяти Батька України ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1935 РОКУ
В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ.
Початок в годині 6-тій ввечір. — ВСТУП ВІЛЬНИЙ

В музичну програму свята входять: Хор мужеський тов. В. Козаків, Анна Юрків, прибувший з краю Петро Стасюк, оркестра Шерелеса, деклямації і промови. Просимо громадян до громадної участи. Кажіть своїм дітям, **хай обовязково вони будуть присутні на святі.** 66

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ СПІВ. ТОВАРИСТВА І РІДНОЇ ШКОЛИ
при Українській Православній Церкві св. Стефана
влаштовується

КОНЦЕРТ

з нагоди 74-тої річниці смерти найбільшого українського кобзаря ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1935 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ НА CUMBERLAND HILL.
Поч. точно в год. 5-тій ввечір. — Вступ: фамілійні 35 цнт., самотні 25 цнт.

Громадяни і Громадянки! Співацьке товариство і Рідна Школа отсим запрошують вас всіх на цей Шевченківський Концерт, щоби своєю присутністю вшанувати память нашого незабутнього кобзаря і ґенія, Тараса Гр. Шевченка. Програма концерту добірна і гарно приготовна. — **Комітет.**

КНИЖКИ РЕЛІҐІЙНОЇ НАУКИ, ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ

НЕДІЛЬНІ НАУКИ. По думці Христової Євангелії. Вибрані питання релігійного та суспільного життя. о. Петра Дзедзика. — $1.50

ПРАЗНИЧНІ НАУКИ. По думці Христової Євангелії. Вибрані питання релігійного та суспільного життя. о. Петра Дзедзика. — $1.25

ПОХОРОННІ ПРОПОВІДИ. Написав о. Теодор Богачевський, парох Голиня $1.25

БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії. о. С. Біленького — 35

ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в Біблійних оповіданнях. о. С. Біленького — 50

Замовлення разом з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Рідну Школу й визвольну акцію.

Дня 9 березня ц. р. сестрицтво Пр. Діви Марії, при укр. прав. церкві на 14-тій вулиці в Ню Йорку, справляло запусти з забавою, як також витало свого нового прибувшого пароха, при чім не забуло про рідний край. Були виголошені принагідні промови й подяки на адресу славного сестрицтва за добру вечерю, а опісля переведено між шановними гостями збірку в сумі $11, з чого призначено $5.50 на Рідну Школу, а $5.50 на боєву акцію, та вислано ту жертву через Обєднання.

Комітет Сестрицтва.

КОГУС, Н. Й.

Жертви на ріжні цілі.

На Рідну Школу заколядовано $34.75. Колядою занялись П. Гуреш, А. Геля і Ф. Шаршанович.

На „Просвіту" у Львові зложили: по $5: бр. св. Петра і Павла, 57-мий відділ У. Н. Союза, і Горожанський Клюб; по $2: о. І. Шуховський, В. Сташко, І. Столяр і Д. Зальопаний.

Д. Касіян Содомора з Олбані, Н. Й., зложив $2 інвалідів і Рідну Школу.

Відділ Союза Українок переда збірку з панахиди по Ользі Басарабовій у сумі $8.30 з призначенням на політичних вязнів.

Разом усеї збірки було $65.05. Вислано до Обєднання з призначенням на вище згадані цілі.

Д. З.

САВТПОРТ, КОНН.

З ювилею на визвольну акцію.

Заходами тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84 У. Н. С., і Українського Запомогового Товариства в Савтпорт, Конн., уряджено несподіванку для п. Семена Шміґельського з Бриджпорт, Конн., з нагоди 55-літних уродин. Зіхалися приятелі з околичних місцевостей, а ювилята привитав п. Ю. Гоголь і пожелав йому прожити многі літа. Товариства обдарували ювилята. пером. Опісля пожелали гості й посідали за столи. Виголошено багато сердечних промов. В них не забуто і за рідний край. Предсідник місцевого ОДВУ, гром. Чернявський попросив присутніх, щоб не відказались від жертви на визвольну боротьбу, бо край потребує цеї помочі. Збірку перевів п. Ванат і секретар 50 відділу ОДВУ, п. Галькевич. Жертвували по $1: М. Ванат, В. Блащук, Ю. Гоголь, С. Шміґельський, Анна Блащук, Л. Бих, Д. Чернявський, Гр. Лилипчук, Ю. Яросевич, С. Дудка, Д. Куць, М. Галькевич; по 50 ц.: Д. Махно, М. Сендзік, М. Блащук, М. Гринюк, Й. Підлуський, М. Шиманський, М. Ґудзік, Я. Велиток, Ф. Сторм, П. Сабашко, І. Репко, С. Півцьо, М. Ванат, І. Ванат, М. Репко, М. Півцьо; Мр. Шіпе 35 ц.; по 25 цнт.: Й. Чаплинський, Олена Ґайда, Ф. Кол, П. Клубчак. Решта дрібними. Разом зібрано $22.11 і вислано через Обєднання.

М. Галькевич, М. Ванат.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(219)

Пів минути стояв Тарзан, старaючися запамятати далекі предмети, по котрих він міг би прямувати до впавшого літака. Бо як тільки він зрозумів, що летун та червона шпигунка впали на землі, він зараз почув у собі відповідальність за їх безпеченство та покинув свої пляни, щоби помагати їм,

Він боявся, що літак упав в одну з тих балок, на дно котрої не можна дістатися. Він боявся теж, що англійський летун та його товаришка згинули. Одначе всетаки можна було сподіватися, що вони виратувалися з події з життям.

Через те Тарзан пустився бігом у напрямі того місця, де впав літак... Тимчасом поручник Сесил працював два дні над направою літака, хоча спершу йому здавалося, що направити його вже не можна.

Накінець він сказав Ользі, що направити літака не можна. „Я знала це від самого початку", сказала Ольга спокійно. „І тепер, коли вже нема ратунку ні для тебе ні для не, я мушу сказати тобі все; навіть те, що я ховала перед усіми".